

Vastine vuoden 2022 arviointikertomukseen, Kv

Kunnanhallitus 12.06.2023 § 197

40/02.02.02/2023

Valmistelija	talousjohtaja Esa Lindell, vt. kunnanjohtaja Anna-Kaisa Kauppinen, hallintojohtaja Jaana Suihkonen ja vs. henkilöstöjohtaja Teija Parkkonen etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	<p>Vt. Kunnanjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa</p> <p>Kunnanhallitus päättää</p> <p>1 antaa kuntalain mukaisena selvityksenä kunnanvaltuustolle seuraavat toteutetut tai toimielimille evästyksiksi annetut tai annettavat toimenpiteet:</p> <p>1.1 Kirkkonummen kunnalle laaditaan kuntastrategiasta johdettu henkilöstöstrategia, joka ottaa kantaa kunnan henkilöstövoimavarojen suuntaamiseen sekä laadullisesti että määrällisesti koko strategiakaudella. Se laaditaan osana kuntastrategian päivittämistyötä. Henkilöstöstrategia linjaa vuosittain laadittavaa, tulevan vuoden henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa.</p> <p>1.2 Palvelualueille oli annettu kehyksen mukainen velvoite vuoden 2023 talousarvioesityksen tekemiseksi. Kehystavoite vuodelle 2024 on annettu siten, että tulos jää 8,2 milj. euroa ylijäämäiseksi. Toukokuun valtuustoseminaarissa esitellyt kymmenen vuoden talouden skenaarit näyttävät suunnitella investointimäärillä tarkoittavan lainamäärän suurta kasvua ja sitä kautta kasvavia rahoituskuluja ja poistoja. Vuosikatteen ilman käyttöomaisuuden myyntejä ja maankäyttösopimustuottoja tulee kattaa vähintään investointien poistot, jotta lainanottoa voidaan hillitä. Lainojen takaisinmaksuajan suhteen tulee tavoitella enintään 15 vuotta. Tasapainottamissuunnitelman reunaehdot annetaan vuosikatetasolla seuraaville vuosille kehyksen yhteydessä. Toimielimet esittävät talousarvioesityksessään toimenpiteet, jotta kehystavoitteessa pysytään.</p> <p>1.3 Valtuuston talousarvioseminaarissa 29.5.2023 esiteltiin skenaarioita investointitason vaikutuksesta +/- 20 % perustason nähden. Näiden ääripäiden vaikutus lainojen takaisinmaksuajan perustason on kuusi vuotta. Investointien poistojen merkitys on kaksinkertaistunut hyvinvointialueuudistuksen puolittaessa tulorahoituksen. Suurten kouluhankkeiden toteuttaminen merkitsee lainakannan merkittävää kasvua ja rahoituskustannusten kasvua korkotason noustessa. Kehysesitykseen on aiemmasta poiketen tuotu investointitaso huomioon yhtenä tasapainotukseen vaikuttavana osatekijänä.</p> <p>1.4 Kunnan viestintää sekä markkinointia tullaan kehittämään yhteistyössä palvelualueiden kanssa. Viestintä- ja markkinointisuunnitelmassa tulee ottaa kantaa mitä, kenelle, missä välineessä ja ketkä viestivät. Avoimuutta ja palautteen saamisen mahdollisuutta kuntalaisille tulee tavoitella. Suunnitelman toteutussuunnittelu aloitetaan kesän 2023 jälkeen.</p>

1.5

Valtuustoaloitetta sisäisen tarkastuksen järjestämisestä käsiteltiin valtuustossa 22.5. Vastauksessa todettiin, että selvitetään mahdollisuus järjestää tarkastus omana työnä sisäisin järjestelyin. Valtuusto hyväksyi aloitteen käsittelyssä pöytäkirjan, että vuoden 2024 talousarviokehukseen tulee varata määräraha sisäisen tarkastuksen järjestämiseksi, joka varattiin.

1.6

Päivitetyt sisäisen valvonnan ohjeet veloitetaan käymään läpi lautakunnissa vuoden 2023 aikana ja samalla arvioidaan ovatko toimintatavat sen mukaisia. Näin varmistutaan osaltaan siitä, että kunnan toimintamenettelyt tukevat tavoitteiden sekä lakien ja määräysten mukaista toimintaa kunnassa.

1.7

Kirkkonummen Veden henkilöresursseja on vahvistettu jo talousarviovuodelle 2023 uuden verkostoinnin toimen myötä. Selvityksessä pyritään arvioimaan mitkä toimet voidaan hoitaa nykyisillä resursseilla. Ne tehtävät, joihin nykyisen resurssointi ei riitä, arvioidaan henkilötyövuosina, jotta liikelaitoksen johtaja pystyy tarvittaessa arvioimaan lisäresurssien kohdentamista jo talousarviovuodesta 2024 alkaen.

1.8

Kunnan kiinteistö- ja infraomaisuuden arvon säilyttävä ylläpito sekä oikea-aikaiset korjaustoimenpiteet edellyttää riittävien määrärahojen varaamista sekä käyttötalouteen että investointiohjelmaan. Lisäksi ennakoivan kunnossapidon kannalta on olennaista varmistaa, että kunnassa on riittävät henkilöresurssit korjausohjelman ja kiinteistöjen sekä infraomaisuuden kunnossapidon toteuttamiseen ja että henkilöstön osaamisesta pidetään huolta. Kehitystyö on jatkuvaa.

Henkilöstövajaus on vaikeuttanut usean vuoden ajan ylläpidon ja investointien toteuttamista, mutta vuoden 2023 aikana pääosaan avoinna olevista ylläpidon tehtävistä toimitilapalveluissa, kunnallistekniikassa ja Kirkkonummen Vedessä on saatu rekrytoitua henkilöstöä. Lisäksi on kehitetty henkilöstön työnjakoa ja tehtävänkuvia.

Kunta panostaa sekä kiinteistöjen että infraomaisuuden ylläpitoon sekä vuosikorjauksiin jatkossa entistä vahvemmin. Talousarvion laadintakehyksessä 2024 on huomioitu ylläpidon määrärahatarve huomioiden ylläpidon kustannusindeksin voimakas nousu viimeisen vuoden aikana. Kiinteistöjen suunnitelmallista kunnossapitoa varmistetaan jatkossa myös toteuttamalla rakennushankkeita elinkaarimallilla. Gesterbyn koulukeskus, yhteiskampus ja Nissnikun koulun rakennushankkeet on päätetty toteuttaa elinkaarimallilla, jossa kiinteistön kunnossapitovastuu jää määrittelyksi ajaksi urakoitsijalle.

Kunnan vuosittaisissa talousarvioissa on osoitettu kiinteistöjen korjausohjelman määräraha, joka on ollut vuosina 2021-2022 kaksi miljoonaa euroa. Lisäksi energiatehokkuushankkeisiin on viime vuosina osoitettu 0,4 milj. euroa vuosittain ja määräraha on nostettu 0,7 milj. euroon vuonna 2023. Infraomaisuuden osalta talousarvion 2023

investointiosassa osoitettiin saneerauskohteisiin/korjausrakentamiseen yhteensä noin 6 milj. euron määrärahat ja myös talousarvion 2024 investointiosassa on tarkoitus osoittaa määrärahoja korjausinvestointeihin.

Kirkkonummen Vesi teettää kevään 2023 aikana kaksi konsulttiselvitystä, joissa arvioidaan Kirkkonummen Veden toiminnan nykytilaa. Työ suoritetaan kevään 2023 aikana ja loppuraportti luovutetaan Kirkkonummen Vedelle elokuussa. Selvitystyön lopputuloksena konsultti laatii yhteistyössä laitoksen johdon kanssa kehittämissuunnitelman vuosille 2024-2028, jotta selvityksessä havaitut kehittämiskohteet saadaan korjattua vähintään tyydyttävällä tasolla.

1.9

Vastauksena valtuustopöytäkirjan todetaan, että vuoden 2023 talousarviokehys annettiin siten, että se ei sisältänyt toiminnan laajennuksia lakisääteiden velvoitteiden lisäksi. Kehyksessä ja myös talousarviossa 2023 pysyttiin perusturvaan lukuun ottamatta huolimatta inflaatiokehityksestä. Olennaista on, että uusia tarpeita ja lakivelvoitteita toteutetaan tehostamalla nykyistä toimintaa, jolloin toimintakatteen kasvu pysyy hallinnassa. Tärkeintä on asettaa vuosikatteen investointitasoon suhteutettu riittävä tavoite.

Vuosikatteen kehitykseen vaikuttaa myös mm. lainojen rahoituskustannusten kautta myös investoinnit, joiden osalta tulee asettaa euromääräiset rajat varsinkin niiden hankkeiden osalta, jotka lisäävät käyttömenoja käyttöönoton jälkeen. Investointitaso vaikuttaa lainanottotarpeeseen, jos ja kun vuosikatella ei voida kattaa uusia investointeja. Kehyksellä 2024 ohjataan toimintakatetta siten, että vuosikatteen määrä todetaan riittäväksi, jotta lainakannan kasvu pysyy kohtuullisena ja tulos on selvästi ylijäämäinen. Kehyksessä tuodaan esille suuret menokehitykseen vaikuttavat muutokset.

Toukokuun valtuustoseminaarissa esitettiin Inspira Oy:n kanssa yhteistyössä laaditut talousskenaariot kymmenelle tulevalle vuodelle. Skenaariot ovat nyt varmemmalla pohjalla, kun hyvinvointialueuudistuksen vaikutus kunnan talouteen on pääosin selvillä. Ulkoisia riskitekijöitä niiden vaikutuksia perusskenaarioon on useita. Esityksessä korostettiin riittävää vuosikatetta, jolla vähennetään uutta lainanottoa ja estetään lainojen takaisinmaksuaikojen venyminen.

Sisäistä valvontaa kehitetään palkkaamalla sisäinen tarkastaja vuonna 2024 ellei sisäisellä järjestelyillä onnistuta aloittamaan jo aiemmin.

2

tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.

Selostus

Tarkastuslautakunta on pyytänyt kunnanhallitukselta selvityksiä toimenpiteistä, joita arviointikertomuksessa esiintuodut suositukset edellyttävät.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että

1

Kirkkonummen kunnassa laaditaan strategiseen tavoitteeseen kohdistettu henkilöstöohjelma, johon on kootusti kirjattu henkilöstön kehittämisen tavoitteita ja toimenpiteitä, joita kunnan johtamisessa tulee hyödyntää.

2

tarkennettu talouden tasapainottamissuunnitelma laaditaan vuoden 2023 aikana. Suositus oli myös edellisessä arviointikertomuksessa.

3

koska investointitahti jatkuu lähivuodet korkealla tasolla, tulorahoitus ja toimintakate puolittuvat hyvinvointialueuudistuksen myötä ja talouden tasapainottaminen on määritetty strategisesti tavoitteeksi, tarkastuslautakunta suosittelee edelleen, että kunnassa asetetaan hyvinvointialueuudistuksen jälkeiselle ajalle vuosittainen investointitaso (euromääräinen arvio investointikustannuksista, joka on tulorahoitukseen nähden kestäväällä tasolla). Suositus oli myös edellisessä arviointikertomuksessa.

4

kunnassa laaditaan selkeä koko kuntaa poikkileikkaava viestintäsuunnitelma, joka johdetaan toimintaan.

5

Lisäksi vuoden 2021 arviointikertomuksen tavoite, että kunnassa organisoidaan sisäinen tarkastus, todettiin olevan edelleen voimassa.

6

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että päivitetty sisäisen valvonnan ohjeet käydään läpi lautakunnissa ja arvioidaan ovatko toimintatavat sen mukaisia. Näin varmistutaan osaltaan siitä, että kunnan toimintamenettelyt tukevat tavoitteiden sekä lakien ja määräysten mukaista toimintaa kunnassa.

7

toimenpiteitä Kirkkonummen Veden henkilöstöressurssien kuntoon saattamiseksi tehdään rekrytoinnin kehittämistoimilla ja organisaation pitovoimatekijöitä tunnistamalla ja kehittämällä.

8

varataan riittävät korjausresurssit sekä vesihuoltotekniikkaan että yhdyskuntatekniikkaan.

Tarkastuslautakunta myös toteaa, että kunnanvaltuuston hyväksymää toivomuspontta ”Tarkastuslautakunnan tekemän arvokkaan työn jatkotoimien edistämiseksi kunnanhallituksen olisi hyvä aikatauluttaa vastineessaan tarkastuslautakunnan suosittelemien toimenpiteiden toteutus. Jos kunnanhallitus kokee, että kyseistä suositusta ei nähdä tarpeelliseksi toteuttaa, olisi tämä näkemys myös hyvä kirjallisesti perustella vastauksessa. Hyvinvointialuemuutos aiheuttaa suuren pudotuksen kunnan verotuloissa tuleville vuosille aiempaan nähden, mistä syystä erityistä huomiota olisi syytä kiinnittää arviointikertomusten edellisiltä vuosilta vielä avonaisien, taloudenpitoon liittyvien suositusten aikataulukseen, kuten esimerkiksi kunnan talouden tasapainottamissuunnitelmaan, sisäisen valvonnan prosessien

kehittämisessä tukevan sisäisen tarkastuksen organisointiin ja resursointiin, sekä kunnan velkamäärän systemaattiseen hallintaan ja riskienhallintaan liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseen” ei ole vielä toteutettu.

Selvitykset pyydettiin tuomaan syyskuun loppuun mennessä kunnanvaltuuston käsiteltäväksi. Arviointikertomuksen suositukset otetaan huomioon lautakuntien talousarviovalmistelussa ja kunnanhallituksen talousarviokehyspäätöksessä.

Päätöshistoria

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 40

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta ehdottaa kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää

1
merkitä vuoden 2022 arviointikertomuksen tiedokseen

2
pyytää kunnanhallitukselta kuntalain mukaisen selvityksen arviointikertomuksesta aiheutuvista toimenpiteistä

3
että vastineiden tulee olla valtuuston käsiteltävänä syyskuun 2023 loppuun mennessä, ennen tulevan vuoden talousarviokäsittelyä.

Käsittely

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Ulla Seppälä esitteli asiaa kokouksessa.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.

Päätöshistoria

Tarkastuslautakunta 03.05.2023 § 21

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta hyväksyy ja allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2022 ja esittää sen kunnanvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta ehdottaa kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää

1

merkitä vuoden 2022 arviointikertomuksen tiedokseen

2

pyytää kunnanhallitukselta kuntalain mukaisen selvityksen arviointikertomuksesta aiheutuvista toimenpiteistä

3

että vastineiden tulee olla valtuuston käsiteltävänä syyskuun 2023 loppuun mennessä, ennen tulevan vuoden talousarviokäsittelyä.

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi ja allekirjoitti arviointikertomuksen vuodelta 2022 ja esittää sen kunnanvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta ehdottaa kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää

1

merkitä vuoden 2022 arviointikertomuksen tiedokseen

2

pyytää kunnanhallitukselta kuntalain mukaisen selvityksen arviointikertomuksesta aiheutuvista toimenpiteistä

3

että vastineiden tulee olla valtuuston käsiteltävänä syyskuun 2023 loppuun mennessä, ennen tulevan vuoden talousarviokäsittelyä.

Päätöshistoria

Tarkastuslautakunta 26.04.2023 § 16

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta valmistelee arviointikertomusta vuodelta 2022.

Päätös

Tarkastuslautakunta valmisteli arviointikertomusta vuodelta 2022. Valmistelua jatketaan seuraavassa kokouksessa.

Päätöshistoria

Tarkastuslautakunta 12.04.2023 § 13

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta valmistelee arviointikertomusta vuodelta 2022.

Päätös

Tarkastuslautakunta valmisteli arviointikertomusta vuodelta 2022. Valmistelua jatketaan seuraavassa kokouksessa.

Tarkastuslautakunta 29.03.2023 § 10

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta valmistelee arviointikertomusta vuodelta 2022.

Päätös

Tarkastuslautakunta valmisteli arviointikertomusta vuodelta 2022.
Valmistelua jatketaan seuraavassa kokouksessa.

Selostus

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset esitetään arviointikertomuksessa. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.